

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē
॥ ēkōnatrīṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkōnatrīmśaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmēṇa kharasya bhartsanaṃ kharēṇāpi taṃ prati
paruṣamuktvā tadupari gadāyāḥ prahāraḥ śrīrāmēṇa tasyāḥ
khaṇḍanaṃ ca

kharaṃ tu virathaṃ rāmō
gadāpāṇimavasthitam |
mṛdupūrvam mahātējāḥ
paruṣaṃ vākyamabravīt || 3.29.1 ||

gajāśvarathasambādhē
balē mahati tiṣṭhatā |
kṛtaṃ tē dāruṇaṃ karma
sarvalōkajugupsitam || 3.29.2 ||

udvējanīyō bhūtānāṃ
nṛśaṃsaḥ pāpakarmakṛt |
trayāṇāmapī lōkānā -
mīśvarō'pi na tiṣṭhati || 3.29.3 ||

karma lōkaviruddhaṃ tu
kurvāṇaṃ kṣaṇadācara |

tīkṣṇaṃ sarvajanō hanti
sarpaṃ duṣṭamivāgatam || 3.29.4 ||

lōbhāt pāpāni kurvāṇaḥ
kāmad vā yō na budhyatē |
hr̥ṣṭaḥ paśyati tasyāntaṃ
brāhmaṇī karakādiva || 3.29.5 ||

vasatō daṇḍakāraṇyē
tāpasān dharmacāriṇaḥ |
kiṃ nu hatvā mahābhāgān
phalaṃ prāpsyasi rākṣasa || 3.29.6 ||

na ciraṃ pāpakarmāṇaḥ
krūrā lōkajugupsitāḥ |
aiśvaryaṃ prāpya tiṣṭhanti
śīrṇamūlā iva drumāḥ || 3.29.7 ||

avaśyaṃ labhatē kartā
phalaṃ pāpasya karmaṇaḥ |
ghōraṃ paryāgatē kālē
drumaḥ puṣpamivārtavam || 3.29.8 ||

nacirāt prāpyatē lōkē
pāpānāṃ karmaṇāṃ phalam |
saviṣāṇāmivānnānāṃ
bhuktānāṃ kṣaṇadācara || 3.29.9 ||

pāpamācaratāṃ ghōraṃ
lōkasyāpriyamicchatām |

ahamāsāditō rājñā

prāṇān hantum niśācara || 3.29.10 ||

adya bhittvā mayā muktāḥ

śarāḥ kāñcanabhūṣaṇāḥ |

vidāryātipatiṣyanti

valmīkamiva pannagāḥ || 3.29.11 ||

yē tvayā daṇḍakāraṇyē

bhakṣitā dharmacāriṇaḥ |

tānadya nihataḥ saṅkhyē

sasainyō'nugamiṣyasi || 3.29.12 ||

adya tvāṃ nihataṃ bāṇaiḥ

paśyantū paramarṣayaḥ |

nirayasthaṃ vimānasthā

yē tvayā nihatāḥ purā || 3.29.13 ||

praharasva yathākāmaṃ

kuru yatnaṃ kulādhama |

adya tē pātayiṣyāmi

śirastālapalaṃ yathā || 3.29.14 ||

ēvamuktastu rāmēṇa

kruddhaḥ saṃraktalōcanaḥ |

pratyuvāca tatō rāmaṃ

prahasan krōdhamūrcchitaḥ || 3.29.15 ||

prākṛtān rākṣasān hatvā

yuddhē daśarathātmaja |

ātmanā kathamātmāna -

mapraśasyaṃ praśaṃsasi || 3.29.16 ||

vikrāntā balavantō vā

yē bhavanti nararṣabhāḥ |

kathayanti na tē kiñcit

tējasā cātigarvitāḥ || 3.29.17 ||

prākṛtāstvakṛtātmānō

lōkē kṣatriyapāṃsanāḥ |

nirarthakaṃ vikatthantē

yathā rāma vikatthasē || 3.29.18 ||

kulaṃ vyapadiśan vīraḥ

samarē kō'bhidhāsyati |

mṛtyukālē tu samprāptē

svayamaprastavē stavam || 3.29.19 ||

sarvathā tu laghutvaṃ tē

katthanēna vidarśitam |

suvarṇapratirūpēṇa

taptēnēva kuśāgninā || 3.29.20 ||

na tu māmīha tiṣṭhantaṃ

paśyasi tvaṃ gadādharam |

dharādharamivākampyaṃ

parvataṃ dhātubhiścitam || 3.29.21 ||

paryāptō'haṃ gadāpāṇi -

rhantum prāṇān raṇē tava |

trayāṇāmapi lōkānām
pāśahasta ivāntakaḥ || 3.29.22 ||

kāmaṁ bahvapi vaktavyaṁ
tvayi vakṣyāmi na tvaham |
astaṁ prāpnōti savitā
yuddhaviḥnastatō bhavēt || 3.29.23 ||

caturdaśa sahasrāṇi
rākṣasānām hatāni tē |
tvadvinaśāt karōmyadya
tēṣāmaśrupramārjanam || 3.29.24 ||

ityuktvā paramakruddhaḥ
sa gadāṁ paramāṅgadām |
kharaścikṣēpa rāmāya
pradīptāmaśaniṁ yathā || 3.29.25 ||

kharabāhupramuktā sā
pradīptā mahatī gadā |
bhasma vṛkṣāṁśca gulmāṁśca
kṛtvāgāt tatsamīpataḥ || 3.29.26 ||

tāmāpatantīm mahatīm
mṛtyupāśōpamām gadām |
antarikṣagatām rāma -
ścicchēda bahudhā śaraiḥ || 3.29.27 ||

sā viśīrṇā śarairbhinnā
papāta dharaṇītalē |

gadā mantrauṣadhibalai -

rvyālīva vinipātītā || 3.29.28 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē
aranyakāṇḍē ēkōnatrimśaḥ sargaḥ ||